

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. Vtrum Confessio facta Sacerdoti præsentis per scripturam vel
interpretem, sit Sacramentalis, ita vt accedente absolute Sacerdoti, sit
verum Sacramentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Circum-
stantia nō
enormiter
aggrauan-
tes, possunt
taceri.

mitter, possunt omitti. Est communis Doctorum. Tales sunt omnes illi, quae communiter solent actum comitari. Vnde non est necessarium confitenda intensio actus, nisi fortassis esset valde extraordinaria; neque continuatio, quae ordinariam non multum excedit. Ratio est, quia sine his Confessario satis innotescit conscientia peccantis.

D V B I V M VII.

Quanam Circumstantiae dicantur mutare speciem?

39 **R**espondeo: Ille omnes circumstantiae dicuntur mutare speciem, quae nouam malitiae speciem adiungunt actui ad eam malitiae speciem, quam actus per se habet. Explicatur in singulis.

Qui.

Circumstantia *Quis* addit nouam malitiam, quando conditio personae peculiari ratione repugnat actui: vt si Religiosus, vel Clericus Ordinis sacri consentiat in turpem delectationem; nam malitiae quae est contra castitatem in illo consensu, addit malitiam sacrilegij contra votum. Non tamen est duplex malitia, propter duplex votum in Sacerdote religioso, sed vna malitia; quia vna iniuria in Deum, & vna voti violatio, etsi maior ob duplex votum. Sicut qui non soluit alteri quod duplici titulo Iustitiae illi debet, non committit duas malitias seu culpas, sed vnam, contra Iustitiam, etsi maiorem, quia contra duplicem titulum. Idem dicendum de eo qui violat ieiunium duplici precepto Ecclesiae mandatum; vt cum Vigilia Apostoli incidit in ieiunium Quatuor Temporum. Ratio est, Quia in his & similibus etsi sint duae numero distinctae obligationes, tamen honestas quae continentur & erat integra causa obligandi, est eiusdem rationis: vt, in violatione ieiunij continentur honestas Temperantiae: in violatione voti, honestas Religionis quae est in soluendo voto. Malitia autem peccati proprie fumitur ex ordine ad honestatem virtutis quae continentur, nō autem ex numero obligationū, qui solum se habet per modum applicationis obiecti.

Sacerdos
religiosus
non peccat
duplici
peccato con-
tra votum
castitatis.

40
Quid.

Circumstantia *Quid* addit nouam malitiam: vt cum ex peccato sequitur scandalum, id est, peccatum proprium, aut alienum, vel damnum v.g. in corpore, in fama, in bonis externis &c.

Vbi.
Pollutio &
furtum in
Ecclesia.

Circumstantia *Vbi* addit nouam malitiam: vt quando opus repugnat peculiari modo sanctitati loci & immunitati: vt pollutio in Ecclesia; cogitationes turpes cum periculo pollutionis; secus est sine periculo: pugna & furtum rei depositae in Ecclesia; secus si bursa alicui in Ecclesia abscondatur.

Quibus
auxilijs.
Occidens
per assassi-
num.

Circumstantia *Quibus auxilijs* tunc solum addit nouam malitiam, quando propriam aliquam deformitatem continet illius vsus: vt si quis per Assassinum occideret; hoc enim peculiari precepto prohibetur sub poena excommunicationis. Si autem per famulum vel alium socium, non est per se noua malitia in actu homicidij; quamuis potuit praecessisse noua malitia in mandando, consulendo, rogando, scilicet malitia scandalij.

Cui.
Furari vt
libidinem
exerceas.

Circumstantia *Cui*: vt quando finis externus per se malus est: vt si quis omittat ire ad Sacrum, vt legat historias turpes delectationis turpis causa. Si furetur vt insumat in libidines.

Quomodo.

Circumstantia *Quomodo*: vt si cognoscat extra vas naturale.

Quando.

Circumstantia *Quando*: vt cum specialiter pro-

hibitum est ob sanctitatem temporis: vt si opus feruile fiat die Festo. Haec Circumstantia alijs operibus etsi peccata sint, vt ebrietas & fornicatio &c. non addit malitiam mortalem.

Opus fer-
uile die
Festo.

41
Circum quid

Circumstantia *Circum quid* addit nouam malitiam, quando conditio aliqua materiae vel obiecti peculiari modo repugnat operi: vt si quis furetur calicem: si cognoscat matrem vel filiam. Vbi aduerte, omnem incestum cum ascendentibus in linea recta & descendentibus, videri esse eiusdem speciei: vt, cum matre, nouerca, auia, filia, nepte, quamuis sit diuersa grauitas intra eandem speciem; quia eiusdem speciei reuerentia ascendentibus debetur. Descendentibus in linea recta non debetur quidem illa reuerentia; tamen qui filiam cognoscit, consentit in irreuerentiam quae fit paternae coniunctioni per filiam. Alterius speciei est cum forore; quia aliud vinculum intercedit, alia coniunctio. Denique, quae ex lege positua oriuntur, sunt eiusdem speciei.

Cognosce-
re matrem
vel filiam.

ARTICVLVS III.

Virum quis per alium, vel per scriptum possit confiteri?

Respondet D. Thomas non posse, nisi quis vsu linguae careat. Ratio est, Quia ordinaria materia huius Sacramenti est confessio vocalis facta immediatē ab ipso peccante.

42

D V B I V M I.

Virum confessio facta Sacerdoti praesenti per scripturam vel interpretem, sit sacramentalis, ita vt accedente absolutione Sacerdotis sit verum Sacramentum?

Respondeo: Vtroque modo factam, esse Sacramentalem. Vide Melchiorum Canum re-
lect. de Poenitentia p. 5. Idem insinuat D. Thomas Quodlib. 1. art. 10. Ratio est: Quia nihil hic deest essenziale Sacramento. Non enim de ratione confessionis Sacramentalis est, vt fiat secretō soli Sacerdoti, vt insinuat Scotus dist. 17. quaest. vnicā. Nam hoc concessum est in fauorem poenitentis, vt solum cogatur secretō confiteri, cui fauori ipse ob causam in aliquo casu potest renuntiare, & publicē confiteri Sacerdoti audiente populo, & sacramentaliter absolui, vt colligitur ex Concilio Tridentino sess. 14. cap. 5. & ex antiqua Ecclesiae consuetudine. Neque etiam requiritur, vt voce fiat, quamuis hic modus sit vltimior. Nam Christus solum obligat, vt patefaciamus nostra crimina Sacerdoti per modum accusationis, siue id fiat verbis, siue nutibus, siue scriptura; modo signo aliquo externo fiat: quod addo, quia interno actu patefacere, sicut loquuntur Angeli, non sufficeret ad rationem Sacramenti.

43
Affirma-
tur.

Dices: Si iure diuino non tenemur confiteri voce, ergo confessio facta per scripturam poterit admitti, etiamsi poenitens possit aliquo modo voce confiteri.

Respondeo: Ob iustam causam posse admitti, vt rectē Canus supra: vt si aliqua puella praemagna verecundia non auderet eloqui suum peccatum, posset scripto expressum tradere Confessori, sicque

Confessio
debet fieri
aliquo ex-
terno si-
gno, non
tamen ne-
cessario
voce.

sicque absolui. Sine causa tamen admitti non potest, quia generalis Ecclesiæ consuetudo vim legis habens, est, vt voce fiat; vt res ipsa declarat, & docet D. Thomas Quodlibeto 1. art. 10. De Interprete omnes fatentur.

Integra, secreta, lacrymabilis, accelera, Fortis & accusans, & sit parere parata.
Circa conditionem Fidelitatis, videlicet vt confessio sit fidelis seu verax, est

DVBIVM II.

Vtrum obligemur confiteri per scripturam, interpretem, aut nutus, quando aliter non possumus?

44
Non tenetur confiteri per interpretem.

Respondeo & Dico Primò: Ex vi præcepti confessionis nemo tenetur confiteri per interpretem. Est communior sententia Doctorum: Richardi, Paludani, Scoti, dist. 17. Caietani Verbo *Confessio* condit. 11. Ratio est: quia Dominus non obligauit nos, nisi ad confitendum secrete coram solo Sacerdote: vt colligi potest ex Trident. sess. 14. cap. 5. vbi dicit, *Confessionem publicam non esse præceptam à Domino, sed tantum eam que fit soli Sacerdoti.* Contrarium enim nimis graue onus, & humanæ fragilitati minimè accommodatum fuisset. Confirmatur: quia non obligamur confiteri, quando periculum est, ne Sacerdos alteri reuelet confessionem.

Excipe casum.

Dixi, *Ex vi præcepti confessionis*: nam ex præcepto charitatis sui & Dei, possumus ad id obligari; nepe in periculo mortis; præsertim, quando dubitamus vtrum legitimam habeamus contritionem.

45
Murus tenetur confiteri scripto.

Dico Secundò: Verius est mutum, qui non potest confiteri, nisi scripto, præcepto confessionis obligari ad sic confitendum. Ita Petrus Soto lect. 11. Maior dist. 17. & insinuat Caietanus loco citato, etiamsi obscure loquatur. Probat: Quia sic potest fieri confessio sine notabili incommodo: ergo ex præcepto debet fieri: nam præcepto confessionis non præcipitur vt fiat voce, sed vt fiat eo modo, quo commodè fieri potest. Neq; periculum est, ne Sacerdos abutatur isto scripto, aut nolit restituere scriptum. (quod vrget Dominicus Soto) quia non est ratio, cur id potius faciat, quam cur aliàs non reuelet, dum voce confitemur. Vnde sicut tunc ei confidimus, ita etiam confidere debemus, dum scripto confitemur.

Contrarium non est improbabile.

Contraria tamen sententia non est improbabilis, quam tenet Dominicus Soto, Ioannes Medina, & Nauarrus.

ARTICVLVS IV.

46
Hoc Articulo agitur de conditionibus confessionis, quæ sunt sedecim, comprehensæ his quatuor versiculis è D. Thoma descriptis: quos etiam prosequitur Nauarrus in Cap. *Fratres* de Pœnitentia dist. 5. à num. 1. vsque ad 106.

Sit simplex, humilis confessio, pura, fidelis, Atque frequens, nuda, discreta, libens, verecunda,

Q V Æ S T I O X.

De Effectibus Confessionis.

Vide D. Thomam, nihil enim hîc dicendum præter ea, quæ suprâ dicta sunt de Pœnitentia, & de Contritione.

DVBIVM.

Vtrum omne mendacium in confessione sit peccatum mortiferum?

Caietanus Verbo *Confessio* conditione 4. affirmat, præsertim quando quis mentitur contra propositum, quod antè habuit, confitendi illius peccati. Probat Primò: Quia D. Thomas 2. 2. quæst. 69. art. 1. dicit mentiri in iudicio, esse peccatū mortale: atqui iudicium hoc Sacramentale est dignissimum: ergo &c. Secundò: Quia facit materiam Sacramenti falsam; quod est sacrilegium.

Respondeo & Dico Primò: Mentiri in re grati, est peccatum mortiferum: vt, si quis accuset vel neget peccatum mortiferum, quod non erat accusandum vel negandum.

Dico Secundò: Mentiri de re leui in confessione, est solum peccatum veniale. Ita Nauarrus in Capitulo *Fratres* nam. 15. & sequentibus. Sotus dist. 18. quæst. 2. art. 4. & alij. Ratio est, quia hoc mendacium nec est contra integritatem confessionis, cum peccatum veniale non sit materia necessaria: nec est contra effectum confessionis, quia attritio de peccatis mortiferis, que sufficit ad obtinendum effectū in hoc Sacramento, potest consistere cum peccato veniali: nec est contra veritatem formæ, quia in forma non dicitur, *Absoluo te ab his peccatis, sed à tuis peccatis*; neque demonstrat materiam, sed eam vagè significat. Secus est de formâ consecrationis, quæ demonstrat materiam, cum dicitur *Hoc est Corpus meum*, quæ falsa redditur, si vel vna hostia chartacea ponatur inter hostias veras; falsa (inquã) quo ad illam chartaceã: vnde peccatum mortiferum esset veris hostijs immiscere vnã falsam, non tamen est mortiferum veris peccatis in confessione immiscere vnū falsū.

Dico Tertio: Si quis ita confiteretur, vt totam confessionem faceret mendacem, peccaret mortifere, etiamsi solum venialia confiteretur. Ratio est; quia irritum reddit totum illud iudicium Sacramentale: nam vbi non est vera confessio, ibi non est vera absolutio.

Ad priorem rationem in contrarium suprâ allatam: Respondeo, Etsi mendacium in iudicio sit mortiferum, quando est contra iuramentum, vel in notabile damnum alterius; id tamen aliàs non est mortiferum.

Ad secundam: Non facit totam materiam falsam: suppono enim illum alia verè confiteri: sed solum particulam quandam materiæ non necessaria: falsam facit, quod non vitiat totam confessionem.

QVÆ.